

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 241/03-41

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Eduarda Bárányu a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti Piešťanského stavebného bytového družstva, Ružová 8, Piešťany, zastúpeného advokátkou JUDr. D. S., Advokátska kancelária, P., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 209/94 na neverejnom zasadnutí 4. februára 2004 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 209/94 **p o r u š i l** základné právo Piešťanského stavebného bytového družstva, Ružová 8, Piešťany, na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Piešťanskému stavebnému bytovému družstvu, Ružová 8, Piešťany, **p r i z n á v a** primerané finančné zadost'učinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských

korún), ktoré mu je Okresný súd Trnava p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Trnava j e p o v i n n ý zaplatiť náhradu trov konania Piešťanského stavebného bytového družstva, Ružová 8, Piešťany, v sume 8 796 Sk (slovom osemtisíc sedemstodeväťdesiatšesť slovenských korún) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. D. S., Advokátska kancelária, P., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnosti Piešťanského stavebného bytového družstva, Ružová 8, Piešťany, vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 241/03-14 z 22. októbra 2003 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť z 23. júla 2003 Piešťanského stavebného bytového družstva, Ružová 8, Piešťany (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. D. S., Advokátska kancelária, P., vo veci namietaného porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 209/94.

Sťažovateľ uviedol, že sa v roku 1994 návrhom na vydanie platobného rozkazu na okresnom súde domáhal proti spoločnosti Rating, spol. s r. o., Trnava (ďalej aj „odporca“ alebo „žalovaný“) zaplatenia pohľadávky vo výške 116 892 Sk z titulu nedoplatku na nájomnom. Návrh bol na okresnom súde podaný 24. novembra 1994. Vo veci bolo nariadené pojednávanie a konanie bolo vedené pod sp. zn. 10 C 209/94. Podaním

z 10. januára 1995 sťažovateľ rozšíril petit návrhu. Okresný súd uznesením z 15. februára 1996 zmenu návrhu pripustil. Ďalším návrhom na vydanie platobného rozkazu proti tomu istému odporcovi podaným na okresnom súde v roku 1995 sa sťažovateľ domáhal zaplataenia 108 000 Sk s prísl. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 10 C 86/95. Rozsudkami č. k. 10 C 209/94-50 z 22. marca 1995 a sp. zn. 10 C 86/95 z 15. mája 1995 okresný súd v oboch prípadoch návrhu sťažovateľa vyhovel. Na základe odvolania odporcu však Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) ako odvolací súd oba rozsudky zrušil a vrátil veci okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd uznesením z 15. februára 1996 spojil obe uvedené právne veci na spoločné konanie vedené pod sp. zn. 10 C 209/94 a po doplnení dokazovania rozhodol rozsudkom sp. zn. 10 C 209/94 z 29. apríla 1996, ktorým žalobe opäť vyhovel. Na základe ďalšieho odvolania odporcu však krajský súd rozsudok okresného súdu z 29. apríla 1996 zrušil (uznesením sp. zn. Z-2-12 Co 344/96 z 19. júna 1997) a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uznesenie krajského súdu malo byť okresnému súdu doručené 4. septembra 1997. V priebehu roka 1998 vytýčil okresný súd pojednávanie na 10. december 1998, no tento termín bol neskôr (3. decembra 1998) zrušený. Od 3. decembra 1998 (po oznámení odročenia termínu pojednávania) okresný súd podľa sťažovateľa vo veci nekonal až do 10. februára 2003, keď vyzval sťažovateľa na oznámenie, či trvá na podanom návrhu, pretože na majetok odporcu bol vyhlásený konkurz uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 K 140/98-64 z 26. februára 2001.

Sťažovateľ sa domnieva, že okresný súd svojou nečinnosťou zapríčinil stratu jeho možnosti *„dosiahnuť právoplatné a vykonateľné rozhodnutie vo veci v čase, keď odporca ešte podnikal a mal majetok, z ktorého mohol uspokojiť súdom priznanú pohľadávku, ktorá bola od začiatku zjavne oprávnená a sporná bola len jej výška“*.

Sťažovateľ namieta, že okresný súd svojím postupom v označenom konaní porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Na základe uvedeného žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo PSBD so sídlom v Piešťanoch, Ružová č. 8 na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod spisovou značkou 10 C 209/94 porušené bolo.

2. PSBD so sídlom v Piešťanoch, Ružová č. 8 priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200 000,- Sk, ktoré mu je OS Trnava povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. OS Trnava je povinný uhradiť PSBD so sídlom v Piešťanoch, Ružová č. 8 do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia trovy konania vo výške 8 796,- Sk.“

Okresný súd sa k sťažnosti vyjadril v podaní sp. zn. Spr 1237/03 z 26. septembra 2003. Z uvedeného vyjadrenia vyplýva, že okresný súd vykonával procesné úkony aj v období po 3. decembri 1998. Tieto úkony mali smerovať k zisteniu miesta pobytu a doručeniu predvolania na pojednávanie (vytýčeného na 12. marec 1999, neskôr na 4. máj 1999 a následne na 8. jún 1999) konateľovi odporcu. Po zistení, že pôvodný konateľ odporcu zomrel, zisťoval okresný súd meno nového konateľa, resp. osoby oprávnenej konať v mene odporcu. Ďalším šetrením v obchodnom registri bolo zistené, že na Krajskom súde v Bratislave bol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok odporcu, ktorý krajský súd uznesením sp. zn. 1 K 140/98 z 26. februára 2001 (právoplatným od 10. septembra 2001, ako to vyplýva z vyjadrenia okresného súdu) „*zamietol pre nedostatok majetku dlžníka*“. Listom z 12. septembra 2003 požiadala vo veci konajúca sudkyňa obchodný register vedený okresným súdom o oznámenie, či bolo rozhodnuté o zrušení odporcu a jeho výmaze z obchodného registra. Okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti okrem iného ďalej uviedol: „*(...) Z uvedeného prehľadu postupu konania vo veci a jednotlivých úkonov je zrejmé, že pojednávania vo veci boli vytýčené aj po roku 1998, právna zástupkyňa navrhovateľa bola na tieto predvolaná, postup konania bol sťažený tým, že odporca mal opakovane závalu v doručení písomnosti súdu, predvolaní na pojednávanie, nakoniec bolo zistené, že konateľ odporcu medzičasom zomrel. Po odchode JUDr. Z. L., sudkyne, ktorá v predmetnej veci konala ako zákonná sudkyňa, bola vec pridelená do oddelenia JUDr. M. A. (oddelenie 12), ktorá sudkyňa dostala veľké množstvo reštančných vecí z iných oddelení, s ktorými sa musela postupne zaoberať, predovšetkým tieto riadne naštudovať, preto vo veci vykonala iba úkon dňa 22. 3. 2001 v súvislosti s vyžiadaním si výpisu z obchodného registra na odporcu a úkon 10. 4. 2001, keď urobila dopyt na spoločníkov*

odporcu (...) Sudkyňa Mgr. M. B. vzhľadom na množstvo pridelených reštančných vecí nad 5 rokov a ich právnu náročnosť konala vo veci úkonmi uvedenými zhora, v súčasnosti vykonané úkony sudkyne sú dôležité pre zistenie, či bolo vydané uznesenie o zániku spoločnosti odporcu v predmetnom konaní.“

Právna zástupkyňa sťažovateľa v podaní z 24. novembra 2003 k vyjadreniu okresného súdu uviedla: „*pojednávani vytyčovaných v prvej polovici roku 1999 som sa nezúčastňovala z dôvodu, že som mala vopred vedomosť, že pojednávania sa nebudú konať pre závalu v doručení predvolania žalovanému a nechcela som zbytočne zvyšovať môjmu klientovi trovy konania cestovaním na OS Trnava na nemeritórne pojednávania“*. Právna zástupkyňa v mene sťažovateľa taktiež uviedla, že súhlasí s upustením od konania verejného ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

V podaní sp. zn. Spr 1237/03 z 24. novembra 2003 okresný súd oznámil, že netrvá na tom, aby ústavný súd konal o prijatej sťažnosti sťažovateľa na verejnom ústnom pojednávaní, a v zmysle § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde súhlasí s upustením od neho. V prílohe uvedeného podania zaslal okresný súd ústavnému súdu spisový materiál týkajúci sa konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 10 C 209/94.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Návrhom na začatie konania z 24. novembra 1994 doručeným okresnému súdu 30. novembra 1994 sa sťažovateľ domáhal proti odporcovi zaplattenia 116 892 Sk a náhrady trov konania z titulu dlžného nájomného za prenájom nebytových priestorov.

Pokynom súdnej kancelárie z 8. decembra 1994 uložila vo veci konajúca sudkyňa predvolať účastníkov konania na pojednávanie, ktorého termín vytýčila na 21. december 1994, a sťažovateľa vyzvať na zaplattenie súdneho poplatku za návrh (súdny poplatok bol zaplattený 22. decembra 1994). Pojednávanie okresný súd na návrh odporcu zo 16. decembra 1994 následne odročil na 18. január 1994. Podaním z 3. januára 1995 doručeným okresnému súdu 17. januára 1995 sa odporca vyjadril k návrhu.

Podaním z 10. januára 1995 doručeným okresnému súdu 12. januára 1995 zmenil sťažovateľ návrh a zároveň žiadal vydanie predbežného opatrenia okresným súdom.

Na pojednávaní konanom 18. januára 1995 okresný súd vypočul oboch účastníkov konania a následne pojednávanie odročil na neurčito. Právnej zástupkyňi sťažovateľa uložil doplniť návrh („špecifikáciu pohľadávky“), ako aj návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dvoma podaniami doručenými okresnému súdu 7. februára 1995 doplnil sťažovateľ žalobu, ako aj návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Na pojednávaní konanom 8. marca 1995 vypočul okresný súd zástupcov účastníkov konania a odročil pojednávanie na 22. marec 1995. Dňa 9. marca 1995 zaplatil sťažovateľ súdny poplatok za návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Podaním z 20. marca 1995 doručeným okresnému súdu 21. marca 1995 sa k predmetu konania opätovne vyjadril odporca, pričom predložil aj niektoré listinné dôkazy, na ktoré sa odvolával. V priebehu marca 1995 doplnil svoj návrh podľa uznesenia okresného súdu na pojednávaní 8. marca 1995 sťažovateľ.

Okresný súd pojednával vo veci 22. marca 1995. Na pojednávaní vyhlásil rozsudok, ktorým žalobe, ako aj návrhu na vydanie predbežného opatrenia vyhovel. Písomné vyhotovenie rozsudku č. k. 10 C 209/94-50 z 22. marca 1995 bolo účastníkom konania doručené koncom apríla 1995.

Podaním zo 4. mája 1995 doručeným okresnému súdu v ten istý deň požiadal sťažovateľ o opravu zrejmych chýb v písaní v rozsudku z 22. marca 1995. Podaním z 12. mája 1995 doručeným okresnému súdu v ten istý deň podal proti uvedenému rozsudku odvolanie žalovaný.

Okresný súd opravným uznesením č. k. 10 C 209/94-57 z 18. mája 1995 opravil zrejme nesprávnosti vo svojom rozsudku č. k. 10 C 209/94-50 z 22. marca 1995, uznesenie bolo účastníkom konania doručené 30. mája 1995.

Dňa 16. júna 1995 vyzval okresný súd žalovaného na doplnenie potrebného počtu rovnopisov odvolania a uznesením mu uložil zaplatiť súdny poplatok za podanie odvolania. Odvolanie zaslal okresný súd sťažovateľovi na vyjadrenie 11. júla 1995. Sťažovateľ sa k odvolaniu vyjadril v podaní z 24. júla 1995 doručenom okresnému súdu 25. júla 1995.

Okresný súd predložil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave 15. augusta 1995.

Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 13 Co 363/95-76 z 9. novembra 1995 zrušil rozsudok okresného súdu z 22. marca 1995 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uznesenie bolo okresnému súdu doručené 6. februára 1996.

Okresný súd následne uznesením č. k. 10 C 209/94-78 z 15. februára 1996 pripustil zmenu žaloby. Rozhodnutie bolo účastníkom konania doručené v prvej polovici marca 1996.

Okresný súd uznesením č. k. 10 C 86/95-34 z 15. februára 1996 spojil vec vedenú pod sp. zn. 10 C 86/95, v ktorej sa sťažovateľ proti žalovanému domáhal zaplataenia pohľadávky 108 000 Sk s príslušenstvom z titulu dlžného nájomného za prenájom nebytových priestorov (návrhom na vydanie platobného rozkazu doručeným okresnému súdu 13. apríla 1995), na spoločné konanie s konaním vedeným pod sp. zn. 10 C 209/94. Rozhodnutie bolo účastníkom konania doručené 27. februára 1996.

Pokynom súdnej kancelárii zo 4. marca 1996 uložila vo veci konajúca sudkyňa vyzvať Mestský úrad v Piešťanoch a Obvodný úrad životného prostredia Piešťany na oznámenie relevantných skutočností a predloženie príslušných listín za účelom doplnenia dokazovania v zmysle právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí odvolacieho súdu.

Odpovede Mestského úradu v Piešťanoch a Obvodného úradu životného prostredia Piešťany boli okresnému súdu doručené 15. marca 1996. Dňa 9. apríla 1996 bolo okresnému súdu doručené čiastočné späťvzatie návrhu sťažovateľom. Podaním z 9. apríla 1996 doručeným okresnému súdu 10. apríla 1996 sa k predmetu konania vyjadril žalovaný, pričom v ňom zároveň navrhol doplnenie dokazovania.

Okresný súd pojednával vo veci 15. apríla 1996. Po vypočutí účastníkov konania a doplnení dokazovania pojednávanie odročil na 29. apríl 1996.

V podaní doručenom okresnému súdu 25. apríla 1996 sa žalovaný domáhal vydania predbežného opatrenia, ktorým by okresný súd zaviazal sťažovateľa vydat' žalovanému hnutel'ný majetok nachádzajúci sa v pôvodne prenajímaných nebytových priestoroch, ktorý bol sťažovateľom zadržaný.

Okresný súd pojednával vo veci 29. apríla 1996. Na pojednávaní vyhlásil rozsudok, ktorým žalobe vyhovel. Konanie o návrhu sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia, ako aj konanie o návrhu žalovaného na vydanie predbežného opatrenia zastavil. Písomné vyhotovenie rozsudku č. k. 10 C 209/94-130 z 29. apríla 1996 bolo účastníkom konania doručené 5. júna 1996.

Žalovaný podal 19. júna 1996 proti uvedenému rozsudku odvolanie. Okresný súd zaslal odvolanie na vyjadrenie sťažovateľovi 27. júna 1996 a 22. augusta 1996 predložil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave.

Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. Z-2-12 Co 344/96-171 z 19. júna 1997 napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uznesenie bolo okresnému súdu doručené 4. septembra 1997. Okresný súd doručoval uznesenie Krajského súdu v Bratislave 17. marca 1998.

Právnej zástupkyňi sťažovateľa bolo rozhodnutie doručené 23. marca 1998. Po opakovanom neúspešnom pokuse o doručenie žalovanému požiadal okresný súd 30. apríla 1998 o doručenie rozhodnutia Mestskú políciu v Trnave, ktorá 7. mája 1998 okresnému súdu oznámila, že sa jej uvedené rozhodnutie doručiť nepodarilo.

Na základe uvedenej skutočnosti okresný súd žiadal 18. mája 1998 obchodný register o predloženie výpisu z obchodného registra týkajúceho sa žalovaného. Pokynom súdnej kancelárie z 21. mája 1998 uložila vo veci konajúca sudkyňa doručiť rozhodnutie odvolacieho súdu konateľovi žalovaného na adresu uvedenú vo výpise z obchodného registra.

Pokynom súdnej kancelárie z 31. augusta 1998 uložila vo veci konajúca sudkyňa predvolať zástupcov účastníkov konania na pojednávanie, ktorého termín vytýčila na 6. október 1998.

Pojednávanie konané 6. októbra 1998 bolo odročené na 12. november 1998 z dôvodu neúčasti zástupcu žalovaného, ktorý mal byť predvolaný pod hrozbou predvedenia a uloženia poriadkovej pokuty.

Pojednávanie bolo 12. novembra 1998 opätovne odročené na 10. december 1998 pre neúčasť zástupcu žalovaného, u ktorého nebolo vykázané doručenie predvolania na pojednávanie.

Pokynom súdnej kancelárie zo 16. novembra 1998 vo veci konajúca sudkyňa uložila vyzvať žalovaného, aby „*v prípade, ak mieni podať protinávrh, tento riadne súdu doručil aj s odôvodnením*“. Výzvu sa zástupcovi žalovaného nepodarilo doručiť. Vo veci konajúca sudkyňa 2. decembra 1998 zrušila termín pojednávania stanovený na 10. december 1998.

Dňa 5. januára 1999 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie Obvodného oddelenia Policajného zboru Trnava k žiadosti o doručenie výzvy zástupcovi žalovaného, v ktorom sa uvádza, že zástupca žalovaného (R. P.) nebýva na adrese T. zapísanej v obchodnom registri, ale podľa zápisu v evidencii obyvateľov na adrese T. Byt na uvedenej adrese však predal inej osobe, od ktorej bolo zistené, že toho času býva v obci K. v okrese N. M. n. V.

Pokynom z 2. marca 1999 uložila vo veci konajúca sudkyňa súdnej kancelárii predvolať zástupcov účastníkov konania na pojednávanie, ktorého termín stanovila na 12. marec 1999.

Zástupcovi žalovaného doručoval okresný súd výzvu na adresu T.

Pojednávanie 12. marca 1999 okresný súd odročil na 4. máj 1999 pre neúčast' zástupcu žalovaného, u ktorého nebolo vykázané doručenie.

Následne požiadal okresný súd o doručenie predvolania zástupcovi žalovaného Obvodné oddelenie Policajného zboru Trnava, ktoré okresnému súdu 31. marca 1999 oznámilo, že na adrese T. sa menovaný nezdržiava a odsťahoval sa aj z ďalšej v evidencii uvádzanej adresy T.

Z uvedeného dôvodu bolo pojednávanie 4. mája 1999 odročené na 8. jún 1999. Predvolanie na pojednávanie zástupcovi žalovaného zaslal okresný súd na adresu K., okres N. M. n. V. Zásielka bola okresnému súdu vrátená 12. mája 1999 s oznámením pošty, že adresát sa z uvedenej obce odsťahoval bez zanechania novej adresy.

Okresný súd zisťoval v priebehu júna 1999 pobyt zástupcu žalovaného v Centrálnej evidencii pobytu obyvateľov Slovenskej republiky Banská Bystrica (ďalej len „CEPO“), ako aj v Ústrednej evidencii väzňov.

Pojednávanie 8. júna 1999 odročil na neurčito kvôli neúčasti zástupcu žalovaného.

Dňa 8. júla 1999 bolo okresnému súdu doručené oznámenie CEPO, z ktorého vyplýva, že zástupca žalovaného konateľ R. P. dňa 10. apríla 1999 zomrel v N. M. n. V.

Na základe uvedenej skutočnosti si vo veci konajúca sudkyňa vyžiadala 27. marca 2001 výpis z obchodného registra týkajúci sa žalovaného.

Pretože vo výpise z obchodného registra bol ako konateľ žalovanej spoločnosti a jeden z jej spoločníkov stále uvedený zosnulý R. P., vo veci konajúca sudkyňa pokynom súdnej kancelárie z 10. apríla 2001 uložila vyzvať zostávajúcich dvoch spoločníkov žalovanej spoločnosti na oznámenie, kto koná v mene žalovaného. Výzva bola vypravená 23. júla 2001. Adresátom bola doručená 30. júla 2001. Odpoveď jedného zo spoločníkov bola okresnému súdu doručená 9. augusta 2001.

Pokynom z 27. septembra 2002 uložila vo veci konajúca sudkyňa vyžiadať aktuálny výpis z obchodného registra týkajúci sa žalovaného. Výzva bola vypravená 6. novembra 2002.

Vo výpise z obchodného registra žalovaného z 19. novembra 2002 bolo uvedené, že uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 K 140/98-64 z 26. februára 2001 bol na majetok žalovaného vyhlásený konkurz.

Vo veci konajúca sudkyňa preto pokynom súdnej kancelárie z 5. februára 2003 uložila vyzvať právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby v lehote 10 dní okresnému súdu oznámila, či vzhľadom na vyhlásený konkurz na majetok žalovaného trvá na podanej žalobe.

Dňa 8. apríla 2003 uložila vo veci konajúca sudkyňa súdnej kancelárie urgovať právnu zástupkyňu sťažovateľa na oznámenie, či trvá na podanej žalobe. Právna zástupkyňa sťažovateľa reagovala podaním z 22. apríla 2003 doručeným okresnému súdu v ten istý deň, v ktorom uviedla, že na podanej žalobe trvá.

Pokynom súdnej kancelárie z 30. apríla 2003 vo veci konajúca sudkyňa uložila požiadať Krajský súd v Bratislave o oznámenie správcu konkurznej podstaty žalovaného. Výzva bola vypravená 22. mája 2003. Krajský súd v Bratislave odpovedal listom z 11. júna 2002 doručeným okresnému súdu 26. júna 2003, z ktorého vyplýva, že návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok žalovaného ako úpadcu bol uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 K 140/98-64 z 26. februára 2001 zamietnutý pre nedostatok majetku žalovaného. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 10. septembra 2001.

Vo veci konajúca sudkyňa pokynom súdnej kancelárie z 27. júna 2003 uložila vyžiadať výpis z obchodného registra týkajúci sa žalovaného. Dožiadanie bolo vypravené 8. júla 2003 a výpis z obchodného registra bol vyhotovený 15. júla 2003 (potvrďoval obsah oznámenia Krajského súdu v Bratislave z 11. júna 2002). Zápisy v ňom obsiahnuté potvrdili vyjadrenie Krajského súdu v Bratislave o zamietnutí návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku žalovaného.

Pokynom súdnej kancelárie z 12. septembra 2003 uložila vo veci konajúca sudkyňa vyžiadať z obchodného registra oznámenie, či došlo k rozhodnutiu „o zániku žalovaného“ (o výmaze žalovaného z obchodného registra).

Okresný súd Trnava, obchodný register, listom z 30. septembra 2003 oznámil, že k uvedenému dňu nebol podaný návrh na výmaz žalovaného.

Pokynom súdnej kancelárie z 15. októbra 2003 vo veci konajúca sudkyňa uložila vyžiadať z obchodného registra „stanovisko vo veci výmazu žalovaného: RATING spol. s r. o., Vajanského 2, Trnava“.

Okresný súd Trnava, obchodný register, listom z 30. októbra 2003 oznámil, že „spoločnosť nie je vymazaná z obchodného registra“.

Vo veci konajúca sudkyňa uložila 12. novembra 2003 súdnej kancelárie vyzvať žalovaného na oznámenie, či podal návrh na svoj výmaz z obchodného registra vzhľadom na zrušenie spoločnosti.

III.

1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov (...)“.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želaného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúmal ústavný súd s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu v súlade so svojou doterajšou judikatúrou podľa právnej a faktickej zložitosti veci,

podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98, III. ÚS 144/03).

2. Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je sťažovateľom uplatnená pohľadávka z titulu dlžného nájomného (neskôr z titulu bezdôvodného obohatenia) za užívanie nebytových priestorov odporcom.

Z obsahu súdneho spisu, z vyjadrení sťažovateľa a okresného súdu ani z nimi predložených na vec sa vzťahujúcich listín ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť svedčiacu o osobitnej právnej alebo skutkovej zložitosti veci.

3. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania ústavný súd hodnotí ako aktívne. Sťažovateľ bez zbytočného odkladu reagoval na výzvy okresného súdu, poskytoval mu potrebnú súčinnosť, predkladal listiny, na predloženie ktorých bol okresným súdom vyzvaný. Výnimku predstavuje neúčast' právnej zástupkyne sťažovateľa na pojednávaniach vytýčených na 4. máj 1999 a následne na 8. jún 1999. Právna zástupkyňa sťažovateľa odôvodnila svoju neúčast' na uvedených pojednávaniach vedomosťou o závade v doručení predvolania na pojednávanie odporcovi, čoho dôsledkom bolo odročenie uvedených pojednávanií. Existenciu dôvodov, na ktoré poukazuje právna zástupkyňa sťažovateľa, potvrdzuje aj obsah súdneho spisu, pričom okresný súd ich nijako nespochybnil. Ústavný súd preto postup právnej zástupkyne sťažovateľa v prvej polovici roka 1999, pokiaľ ide o posúdenie existencie a zavinenia zbytočných priesťahov v posudzovanom konaní, nepričítal na ťarchu sťažovateľa.

4. Ďalším kritériom, ktoré považoval ústavný súd pri posúdení sťažovateľom namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy za relevantné, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

Od začiatku posudzovaného konania (30. novembra 1994) do prvého rozhodnutia okresného súdu v merite veci (22. marca 1995) uplynuli približne štyri mesiace. Po zrušení uvedeného rozhodnutia a vrátení predmetnej veci okresnému súdu na ďalšie konanie

(fyzicky bol spis vrátený okresnému súdu 6. februára 1996) rozhodol okresný súd do troch mesiacov (29. apríla 1996). Aj napriek opätovnému zrušeniu rozsudku odvolacím súdom nepovažuje ústavný súd s prihliadnutím na konkrétne okolnosti posudzovaného konania postup okresného súdu v uvedenom období z hľadiska požiadaviek na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vyplývajúcich zo znenia čl. 48 ods. 2 ústavy za neakceptovateľný. Samotný sťažovateľ namietol existenciu zbytočných prietahov v tomto konaní až v období od 3. decembra 1998.

Podľa zistení ústavného súdu sa v postupe okresného súdu po zrušení rozsudku z 29. apríla 1996 a vrátení veci na ďalšie konanie (4. septembra 1997) vyskytli opakované obdobia nečinnosti, ktoré mali vplyv na celkovú dĺžku konania.

Ide o obdobie od vrátenia veci okresnému súdu na ďalšie konanie 4. septembra 1997 do 17. marca 1998, keď okresný súd doručoval uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. Z-2-12 Co 344/96-171 z 19. júna 1997, ktorým zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu z 29. apríla 1996 (viac ako šesť mesiacov), o obdobie od 8. júla 1999, keď bolo okresnému súdu doručené oznámenie CEPO, z ktorého vyplýva, že konateľ odporcu 10. apríla 1999 zomrel, do prvého nasledujúceho úkonu sudkyne vo veci 27. marca 2001 (viac ako rok a osem mesiacov) a obdobie od 9. augusta 2001, keď bola okresnému súdu doručená odpoveď bývalého spoločníka odporcu na výzvu okresného súdu z 23. júla 2001, do nasledujúceho úkonu sudkyne vo veci 27. septembra 2002 (viac ako rok).

Ústavný súd dospel k záveru, že už uvedené obdobia neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu je potrebné kvalifikovať ako obdobia, v ktorých dochádzalo k zbytočným prietahom v predmetnom konaní, v dôsledku čoho bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov (obdobne napr. III. ÚS 62/03, III. ÚS 193/03).

Argumenty predsedníčky okresného súdu súvisiace s vysokým nápadom vecí, ako aj s personálnymi problémami okresného súdu ústavný súd neakceptoval ako právne relevantné s ohľadom na svoju ustálenú judikatúru vychádzajúcu z medzinárodného

štandardu ochrany ľudských práv v obdobných prípadoch (uplatňovanie článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd), v zmysle ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (napr. II. ÚS 58/02, III. ÚS 17/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 145/02, III. ÚS 104/03).

Naopak, postup okresného súdu v období od 17. marca 1998 do 8. júla 1999 považoval ústavný súd za súladný so základným právom s'ťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov aj napriek opakovanému odročovaniu pojednávania, pretože okresný súd v rámci možností, ktoré mu v tomto období poskytovala platná právna úprava (Občiansky súdny poriadok v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2001), realizoval opatrenia na zabezpečenie doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu a doručenia predvolania na pojednávanie konateľovi odporcu.

5. S'ťažovateľ vo svojej s'ťažnosti žiadal aj o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 200 000 Sk z dôvodu ujmy, ktorú utrpel vzhľadom na nemožnosť domôcť sa uspokojenia uplatnených nárokov v dôsledku zbytočných priet'ahov zapríčinených okresným súdom.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v spojení s § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať s'ťažovateľovi prihliadajúc na okolnosti uvedeného prípadu (najmä na dĺžku, povahu a dôvody zbytočných priet'ahov spôsobených okresným súdom, ako aj na závažnosť predmetu konania pre s'ťažovateľa) sumu 40 000 Sk. Táto suma zohľadňuje dĺžku zbytočných priet'ahov v konaní

(viac ako tri roky) a s nimi spojenú nemajetkovú ujmu sťažovateľa s ohľadom na pretrvávajúci stav právnej neistoty sťažovateľa vo vzťahu k ním uplatneným majetkovým právam, ktorých ochrany sa na okresnom súde domáhal pred viac ako deviatimi rokmi bez dosiahnutia konečného právoplatného rozhodnutia vo veci, ktoré je pre neho aj s ohľadom na predmet jeho činnosti nepochybne podstatné. Ústavný súd sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody (II. ÚS 58/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 144/03, III. ÚS 173/03), o ktorej v zmysle osobitných právnych predpisov rozhodujú všeobecné súdy (čl. 127 ods. 1 ústavy). Vo zvyšnej časti preto návrhu na finančné zadosťučinenie nevyhoviel (bod 4 výrokovvej časti nálezu).

6. Sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne žiadal priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom vo výške 8 796 Sk.

Ústavný súd vychádzajúc z ustanovenia § 1 ods. 3, § 13 ods. 8 prvej vety, § 16 ods. 1 písm. a) a c), § 19 ods. 3, § 22 a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“) dospel k záveru, že uplatnená náhrada trov konania z hľadiska výšky trov právneho zastúpenia neodporuje platným právnym predpisom. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2003 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 4 270 Sk a hodnota režijného paušálu 128 Sk. Odmena právnej zástupkyne za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, písomné podanie – sťažnosť z 23. júla 2003) predstavuje 2 x 4 270 Sk, t. j. 8 540 Sk a paušálna náhrada hotových výdavkov 2 x 128 Sk, spolu 8 796 Sk. Ústavný súd preto v súlade s ustanovením § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde priznal náhradu trov právneho zastúpenia v celej výške uplatnenej právnou zástupkyňou sťažovateľa.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2004